

VEILIG IN OSS

Meldpunt onveilige locaties

PRO OSS

1. Inleiding

Met de actie Veilig in Oss heeft PRO Oss inwoners gevraagd om plekken te melden waar zij zich onveilig voelen in de openbare ruimte. Via veiliginoss.nl konden inwoners aangeven welke locatie zij vermijden of als onprettig ervaren, en waarom.

De meldingen vormen geen statistisch onderzoek naar criminaliteit of incidenten. Ze geven wel een belangrijk inzicht in hoe inwoners hun leefomgeving ervaren. Dat is relevant, omdat sociale veiligheid niet alleen gaat over geregistreerde misdrijven, maar ook over de vraag of inwoners zich vrij voelen om zich te verplaatsen, overdag én 's avonds.

Wanneer inwoners omfietsen, tunnels vermijden of zich ongemakkelijk voelen op routes naar school, werk of het station, heeft dat directe gevolgen voor hun dagelijks leven en hun gevoel van vrijheid in de openbare ruimte.

De meldingen laten zien dat inwoners vooral problemen ervaren op donkere routes, plekken met weinig sociale controle en locaties waar overlast voorkomt. Vooral verlichting komt steeds terug als knelpunt.

**“Ik merk dat ik mijn route aanpas.
Niet omdat er altijd iets gebeurt,
maar omdat het gewoon niet prettig
voelt om daar alleen langs te gaan.”**

Voor PRO (Oss) is dit aanleiding om sociale veiligheid nadrukkelijker onderdeel te maken van beheer, inrichting en handhaving in de openbare ruimte.

Verantwoording

Voor dit rapport zijn 42 meldingen verwerkt over 12 verschillende locaties in Oss. De meldingen zijn kwalitatief beoordeeld als signalen uit de samenleving. Persoonsgegevens zijn buiten beschouwing gelaten.

De analyse richt zich op drie vragen:

- Welke plekken worden genoemd?
- Waarom voelen inwoners zich daar onveilig?
- Welke patronen komen terug?

Wat is sociale veiligheid?

Sociale veiligheid gaat over de mate waarin mensen zich vrij en zonder angst door de openbare ruimte kunnen bewegen. Dat gaat niet alleen over criminaliteit of incidenten, maar ook over het gevoel dat een plek veilig, overzichtelijk en toegankelijk is.

Een plek kan formeel veilig zijn, maar toch onveilig aanvoelen. Bijvoorbeeld omdat er weinig verlichting is, omdat iemand uit het zicht loopt, omdat er weinig sociale controle is of omdat er regelmatig sprake is van overlast. Sociale veiligheid gaat daarom ook over inrichting, beheer, aanwezigheid van anderen en de vraag of inwoners plekken daadwerkelijk durven en willen gebruiken.

Voor PRO Oss is een sociaal veilige openbare ruimte een openbare ruimte waarin iedereen zich prettig kan verplaatsen: overdag én 's avonds, lopend én fietsend, in het centrum én tussen wijken en dorpen.

2. Wat inwoners melden

De meldingen laten zien dat inwoners onveiligheid op verschillende manieren ervaren. Sommige meldingen gaan vooral over de fysieke inrichting van een plek, zoals ontbrekende verlichting, slechte zichtlijnen of het ontbreken van een voetpad. Andere meldingen gaan over gedrag op straat, zoals rondhangende groepen, overlast, alcohol- of drugsgebruik of agressief gedrag. Vaak komen deze factoren samen.

“Een tunnel is zo’n plek waar je geen kant op kunt. Als daar groepjes staan, kies je liever een andere route.”

Opvallend is dat inwoners vaak meerdere oorzaken tegelijk noemen. Een plek voelt niet alleen onveilig door donkerte, maar ook doordat er weinig woningen zijn, niemand in de buurt is of sprake is van overlast.

Dat betekent dat sociale veiligheid vraagt om meer dan alleen extra verlichting. Ook toezicht, onderhoud, zichtlijnen en sociale aanwezigheid spelen een rol.

3. Belangrijkste bevindingen

De meldingen gaan over verschillende soorten plekken, zoals fietsroutes, parken, tunnels, kruispunten en locaties in of rond het centrum. Toch komen in de toelichtingen duidelijke patronen terug. De vijf bevindingen hieronder laten zien welke factoren vooral bijdragen aan een onveilig gevoel in de openbare ruimte.

Bevinding 1. Verlichting is het grootste knelpunt

In vrijwel alle meldingen wordt slechte verlichting genoemd. Dat geldt voor fietsroutes, parken, kruispunten, tunnels en plekken in het buitengebied. Verlichting is daarmee niet alleen een technisch beheer-onderwerp, maar een directe veiligheidsmaatregel die invloed heeft op het gedrag van inwoners.

Bevinding 2. Plekken buiten het zicht voelen onveilig

Routes achter gebouwen, tunnels, afgelegen fietspaden en parken worden vaker als onveilig ervaren doordat er weinig sociale controle is. Inwoners geven aan dat zij zich kwetsbaar voelen op plekken waar niemand hen ziet of hoort.

Bevinding 3. Vooral fietsroutes verdienen aandacht

Meerdere meldingen gaan over routes naar school, werk of het station. Dat is zorgelijk, omdat juist deze verbindingen belangrijk zijn voor veilige en duurzame mobiliteit. Wanneer inwoners deze routes vermijden, beperkt dat hun bewegingsvrijheid.

Bevinding 4. Overlast speelt nadrukkelijk mee

Naast verlichting en inrichting noemen melders ook:

- Rondhangende groepen;
- Intimidatie;
- Alcohol- en drugsgebruik;
- Agressief gedrag;
- Overlast door fatbikes.

Dat betekent dat sociale veiligheid niet alleen vraagt om fysieke aanpassingen, maar ook om handhaving, jongerenwerk en zichtbare aanwezigheid.

Bevinding 5. Onveiligheidsgevoel leidt tot vermijdingsgedrag

Inwoners geven aan dat zij omfietsen, omlopen of bepaalde plekken 's avonds vermijden. Dat is een belangrijk signaal. Een openbare ruimte is pas echt veilig wanneer inwoners deze ook daadwerkelijk durven gebruiken.

4. Conclusie

De meldingen uit Veilig in Oss laten zien dat sociale veiligheid voor veel inwoners geen abstract begrip is, maar iets dat direct invloed heeft op hun dagelijks leven. Inwoners willen zich veilig voelen op weg naar huis, naar school, naar hun werk of tijdens een wandeling door hun eigen buurt.

PRO (Oss) vindt dat de openbare ruimte niet alleen functioneel moet zijn, maar ook veilig moet voelen. Daarom pleiten wij voor concrete verbeteringen op het gebied van verlichting, toezicht, inrichting en sociale controle.

Een veilige gemeente is niet alleen een gemeente waar weinig incidenten plaatsvinden, maar vooral een gemeente waar inwoners zich vrij voelen om zich te verplaatsen, overal in Oss, op ieder moment van de dag.

Overzicht van de genoemde locaties en problemen:

Nr.	Locatie	Genoemd probleem
1	Route tussen rotonde Kortfoortstraat/Kruisstraat en rotonde Kortfoortstraat/Wethouder van Esch	Donker, uit het zicht van woningen, wachten bij spoor op donker stuk.
2	Gebied achter TOP Oss-stadion, tussen Breakpoint en Mondriaan College	Geen voetpad, conflicten tussen auto's, wandelaars en fietsers, weinig zicht.
3	Kruispunt Meidoornlaan, Platanenlaan en Julianasingel	Te weinig verlichting.
4	Parkje/hondenuitlaat bij de Boterstraat	Weinig verlichting, overlast, melder loopt soms om.
5	Fietsroute Danenhoef naar Vorstengrafdonk	Slecht verlichte fietsroute naar werk.
6	Hareneweg Berghem	Donkere weg in buitengebied, weinig woningen, onprettig voor fietsers.
7	Fietsstraat Beving Bendelaar	Geen verlichting op route die ook door schooljeugd wordt gebruikt.
8	Speeltuin/hondenuitlaatplaats Kuipers-Rietbergstraat/Horzakstraat/Neerveldstraat/Scheldestraat	Geen verlichting, weinig sociale controle.
9	Heschepad, ter hoogte van de Geldmaat	Onveilig gevoel rond pinlocatie en parkeerautomaat, vooral na zonsondergang.
10	Park De Strepen, met name tussen Distelweg en basisscholen Polderhof/De Lockaert	Overlast, intimiderend gedrag, loslopende honden, gevoel van onveiligheid.
11	Twee fietstunnels van Oss naar Berghem	Groepjes, herrie, mogelijke overlast, vermijden van tunnels.
12	Centrum	Onveilig gevoel door rondhangende groepen na sluitingstijd.

Voorstellen van PRO

PRO (Oss) wil dat sociale veiligheid een vast onderdeel wordt van inrichting, beheer en onderhoud van de openbare ruimte.

Korte termijn

- 1. Pak donkere plekken direct aan.** Controleer alle gemelde locaties op defecte of onvoldoende verlichting en verbeter verlichting bij tunnels, fietsroutes, parken en wachtlocaties.
- 2. Maak wachtplekken veiliger.** Besteed extra aandacht aan plekken waar inwoners moeten wachten, zoals bij spoorwegovergangen, Geldmaten, parkeerautomaten en bushaltes. Zorg daar voor voldoende licht, zicht en overzicht.
- 3. Versterk zichtbare aanwezigheid.** Zet op overlastlocaties gericht in op boa's, politie, jongerenwerk en zichtbaar wijkbeheer. Niet alleen handhaving, maar ook aanspreekbaarheid en preventie zijn belangrijk.

Grotere verbeteringen

- 1. Beoordeel volledige routes bij herinrichting.** Kijk niet alleen naar losse locaties, maar naar complete loop- en fietsroutes tussen wijken, scholen, stations, werklocaties en dorpen. Een route is pas veilig als het gehele traject veilig voelt.
- 2. Voer een sociale veiligheidscheck uit.** Neem sociale veiligheid standaard mee bij de herinrichting van straten, de aanleg van fietspaden, de inrichting van tunnels, de renovatie van parken en keuzes over openbare verlichting. Maak veiligheid in het donker een vast toetsingspunt.
- 3. Combineer inrichting met sociaal beleid.** Op plekken waar overlast speelt, moeten fysieke maatregelen samengaan met jongerenwerk, buurtbeheer, handhaving en samenwerking met bewoners.
- 4. Richt een structureel meldpunt in voor inwoners.** En gebruik deze meldingen voor wijkbeheer, verkeersbeleid, inrichting openbare ruimte en veiligheidsbeleid.

